

Bu sayfa Őu linkten yazdırılmıŐtır: [http://www.risaleonline.com/soru-cevap/devamliligin-mukarenete-illet-olmaması]

[Risale-i Nur](#) [Risale-i Nur Mütalaası](#)

Soru

Devamlılığın Mukarenete İlet Olmaması

"Gafletten neŐet eden dalâlet, pek garip ve acıptır. Mukareneti, illiyete kalb eder. İki Őey arasında bir mukarenet olursa, yani daima beraber vücuda gelirlerse, birisinin ötekisine illet gösterilmesi o dalâletin Őe'nindedir. Halbuki, devamlı mukarenet, illiyete delil olamaz."(Mesnevi-i Nuriye, katre, Osmn. 66)

Burada üstad(ra) mukarenetin illiyete delil olamayacağını anlatırken bir de ayrı olarak mukarenetin "devamlılığından" bahsetmiş. Devamlılık nasıl illiyete delil olamaz.?

Cevap

Burada iki özellik söz konusudur.

Birincisi iki Őeyin sürekli birbirine yakın olması yani birlikte ve beraber görünmesi meselesidir. (Buranın izahı için 17. Lemaya medarı iltibas olmuş beŐ meseleye bakılabilir.)

İkincisi ise bu sürekliliğın "devamlı" olarak gözlenmesi. Soruda da bahsedilen durum bu kısımdır.

Mesela sürekli olarak ağaç ile elmanın birlikteliğinde ve devamlılığında ağaç sebep, elma ise netice olarak görünür. Ancak bu devamlılık sebebin o neticeyi meydana getirmediğine delildir. Çünkü süreklilik ve devamlılıktan anlaşılır ki bu sebebin (ağaç) o neticeyi (elmayı) meydana getirme noktasında bir mahkumiyeti vardır. Yani o sebep (ağaç) başka bir irade (Allah c.c) ile sürekli aynı neticeyi meydana getirmekle vazifelidir. Bu sebep(ağaç) vazifesinin dışına çıkamaz. Eğer bu ağaç irade sahibi bir varlık olsaydı sürekli ve devamlı olarak elma meydana getirme işleminden vazgeçebilirdi. Devamlı ve sürekli olarak ağacın,

elmayı yani aynı neticeyi vermesi başka bir iradenin mahkûmu olduğuna en büyük delillerindendir.

İşyerinde çalışan bir memuru düşünün ki vazifesi hep maaşları düzenlemek ve dağıtmak olsun. Yıllarca aynı memurun elinden maaşlarını alan diğer memurlar, devamlı olarak parayı dağıtanın aynı memur olduğunu gördükçe onu paranın ve işyerinin sahibi olduğunu zannederler. Fakat o memurun her zaman aynı işi yapmasından anlaşılır ki; onun işyerindeki vazifesi diğer memurların vazifesi gibidir. İşyerinin hakiki sahibi onu maaşları dağıtmakla vazifelendirmiştir. O memur ise bu vazifesinin dışına sahibinin iradesi ve izni olmadan çıkamaz. Demek o memurun, “devamlı” aynı vazifeyi yapmakla yükümlü olması onun bir emir ve irade altında çalıştığını gösterir. Buradan da anlaşılır ki kainattaki o sebebler artık iradesiz, mahkûm, emir altında aynı vazifeyi kıyamete kadar yapmakla yükümlü olan vasıtalaradır.

Burada anlattıklarımız devamlı olarak müşahede ettiğimiz kanunlar ve sistemler için geçerlidir. Yoksa hakiki irade sahibi Allah (c.c) farklı hikmetlere binaen şüzuzat namı altında bazen bu kanunları ve sistemleri delerek koyduğu kanunlara mahkûm olmadığını da ilan eder.

-